

14. august 2026

EM 2026/252

Jeg fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 36 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi som samfund kan skabe en mere samlet, systematisk og forebyggende indsats mod skimmelsvamp i offentlige og private bygninger herunder om pilotprojekter i Nanortalik og Aasiaat kan danne grundlag for en national model.

(Medlem af Inatsisartut Hans-Erik Enoksen, Demokraatit)

Skimmelsvamp er et alvorligt problem i mange dele af landet. Det handler ikke kun om bygningers stand. Det handler om sundhed, tryghed, økonomi og værdighed.

Når borgere bor i boliger med fugt og skimmel, når børn opholder sig i institutioner med dårligt indeklima, eller når ansatte går på arbejde i bygninger, der kan påvirke deres helbred, så har vi som samfund et ansvar for at reagere. Det kan ikke passe, at mennesker i vores land skal være usikre på, om deres hjem, skole, daginstitution eller arbejdsplads er sundhedsmæssigt forsvarlig.

Demokraatit mener, at vi har brug for en mere klar og ensartet tilgang til skimmelsvamp. I dag bliver problemerne ofte håndteret enkeltvis og forskelligt fra sted til sted. Det gør det svært at få overblik, vanskeligt at prioritere og dyrere at handle i tide.

Derfor bør vi politisk drøfte, hvordan vi kan blive bedre til at forebygge, registrere og bekæmpe skimmelsvamp på en mere systematisk måde. Ikke nødvendigvis gennem en stor og dyr national ordning fra begyndelsen, men gennem en realistisk model, hvor vi lærer af konkrete erfaringer og bygger videre derfra.

Et muligt skridt kunne være pilotprojekter i Nanortalik og Aasiaat. Begge byer kan danne udgangspunkt for en praktisk afprøvning af, hvordan en mere samlet indsats kan fungere i virkeligheden. Det kunne blandt andet omfatte kortlægning af udvalgte bygninger, fælles registreringsmetoder, prioritering af indsatser, rådgivning til borgere og bygningsejere, vurdering af finansieringsmuligheder samt tekniske anbefalinger til renovering og nybyggeri.

Formålet skal være at finde en model, der både er fagligt forsvarlig, økonomisk realistisk og anvendelig i resten af landet. Skimmelsvamp er ofte et resultat af flere forhold på én gang. Det kan skyldes bygningernes alder og stand, manglende ventilation, fugt, utilstrækkelig opvarmning, dårlig vedligeholdelse eller manglende viden. Derfor kræver løsningen også en helhedsorienteret tilgang, hvor både forebyggelse, tekniske standarder, rådgivning og ansvar tænkes sammen.

Vi har en moralsk og politisk forpligtelse til at sikre sunde rammer for vores borgere. Børn skal kunne gå i

skole og daginstitution uden bekymring for indeklimaet. Familier skal kunne bo trygt. Ansatte skal kunne udføre deres arbejde uden frygt for helbredet.

Samtidig er der et økonomisk hensyn. Hvis skimmelsvamp ikke opdages og håndteres tidligt, kan skaderne vokse sig langt større og dyrere. En mere systematisk indsats kan derfor være både menneskeligt rigtig og økonomisk ansvarlig.

Jeg ønsker derfor, at Inatsisartut drøfter følgende spørgsmål:

Hvordan kan vi skabe et bedre overblik over omfanget af skimmelsvamp i offentlige og private bygninger?

Bør der udvikles mere ensartede retningslinjer for registrering, vurdering og prioritering af skimmelsvampsager?

Kan pilotprojekter i Nanortalik og Aasiaat være en realistisk måde at afprøve en samlet model på, inden en eventuel national indsats besluttes?

Hvordan kan vi styrke forebyggelsen gennem rådgivning, vedligeholdelse, ventilation, tekniske standarder og bedre information til borgere og bygningsejere?

Hvordan sikrer vi en rimelig balance mellem offentligt ansvar, kommunalt ansvar, privat ansvar og økonomisk realisme?

Det her handler grundlæggende om at tage ansvar, før problemerne vokser sig større. Hvis vi handler tidligere og mere systematisk, kan vi skabe sundere bygninger, mere trygge borgere og en mere ansvarlig brug af samfundets ressourcer.

Jeg ser frem til at høre, hvad de øvrige partier og Naalakkersuisut mener om dette vigtige emne, og jeg håber på en konstruktiv debat om, hvordan vi sammen kan skabe en mere realistisk og effektiv indsats mod skimmelsvamp i hele landet.